

FORMÁDI KATALIN¹ – HUNYADI ZSUZSA² –KOPPÁNY KRISZTIÁN³ – NÉMETH
SZILÁRD⁴ – SOLT KATALIN⁵ – ZSIGMOND SZÁVA⁶

Ahol sok ember álmodik egyszerre és így kezdődik a valóság – avagy Ördögkatlan Fesztivál

Absztrakt

A tanulmány célja az Ördögkatlan Fesztivál (Katlan) társadalmi és gazdasági hatásainak elemzése, bemutatása esettanulmány formában. Az esettanulmány szerkezete öt részre tagolódik: a fesztivál általános bemutatása, a látogatói kérdőíves vizsgálat elemzése, a lakossági kérdőíves vizsgálat elemzése, a fesztivál gazdasági hatásainak bemutatása, valamint a jövőbeli fejlesztési irányok.

Az esettanulmány szekunder és primer adatgyűjtésen alapul, amely a Budapesti Gazdasági Egyetemen 2017-ben kezdődött *EFOP-3.6.1-16-2016-00012* kódszámú „*Innovatív megoldásokkal Zala megye K+F+I tevékenysége hatékonyságának növelésért*” című Európai Unió finanszírozású projekt keretében a Fesztiválgazdaságtani Kutatócsoport együttműködésében valósult meg.

Kulcsszavak: Ördögkatlan Fesztivál, fesztiválok társadalmi és gazdasági hatása

¹ Pannon Egyetem, Marketing Intézeti Tanszék, egyetemi docens formadi.katalin@gtk.uni-pannon.hu

² Budapesti Gazdasági Egyetem, tudományos munkatárs, hunya322@gmail.com

³ Széchenyi István Egyetem, Nemzetközi és Elméleti Gazdaságtan Tanszék, egyetemi docens koppanyak@sze.hu
Budapesti Gazdasági Egyetem, tudományos főmunkatárs, koppany.krisztian@uni-bge.hu

⁴ Budapesti Gazdasági Egyetem, Menedzsment Tanszék, főiskolai docens nemeth.szilard@uni-bge.hu

⁵ Budapesti Gazdasági Egyetem, professor emerita, solt.katalin@uni-bge.hu

⁶ Budapesti Gazdasági Egyetem, Menedzsment Tanszék, adjunktus zsigmond.szava@uni-bge.hu

1. Az Ördögkatlan Fesztivál bemutatása

A Dél-Magyarország (Pécshez közeli) négy kistelepülésén (Nagyharsány, Kisharsány, Villánykövesd, Beremend) megvalósuló összművészeti fesztiválon minden művészeti ággal találkozhat a látogató (színház, irodalom, film, komoly és könnyűzene, táncművészet, képzőművészeti és fotókiállítások, népzene, népművészet). A saját fejlesztésű okostelefonos alkalmazás egyre sikeresebben birkózik meg a legnagyobb kihívással, hogy ki-ki bejusson az öt leginkább érdeklő programokra. Az Ördögkatlan nem csak a művészeti tartalom, a magas minőség miatt kiemelkedő, hanem a helyi társadalomra gyakorolt pozitív hatása miatt is: amellet, hogy serkenti a turizmust, így a helyieknek bevételt hoz, helybe viszi a kultúrát és kinyitja az ott élők világát; az elmúlt tíz évben megtanulták a messziről érkező, olykor furcsán öltözködő idegeneket el- és befogadni. Aki abban a szerencsében részesül, hogy ellátogat a fesztiválra, biztos, hogy egy hétig másállapotba kerül, kiesik a mindennapok megszokott társadalmából, és úgy érzi, hogy egy olyan közösség tagja, melyben az alapértékek egyformák. Akár igaz ez, akár nem, nem számít, az érzés a fő. (MFSZ, 2019)

A fesztivál koncepciója és ebből következő céljai az első, 2008-ban Cseh Tamás által megnyitott Ördögkatlan óta lényegét tekintve változatlanok: fontos hogy a magyarság kulturális-művészeti gazdagságát megjelenítse a régióban; lényeges hogy a világ minden tájáról meghívott művészek (és látogatók) által egy politikai-, nyelvi- és országhatárokon átívelő kultikus közösségi tér szülessen öt napra a kicsi baranyai falvakban, azaz öt napon át az Ördögkatlan legyen Európa egyik minőségi kulturális központja; gazdaságilag-szellemileg-kulturálisan segítse a fesztivál az adott települések (Nagyharsány és vonzáskörzete) felemelkedését; kiemelt cél hogy turisztikailag vonzóbbá tegye a fesztivál ezt a vidéket; lényeges célkitűzés továbbá hogy idővel további települések bevonásával középtávon horvát Baranya- és Baranya közös összművészeti fesztiváljává nője ki magát, a történelmi Baranya közös, multikulturális értékeit egységes turisztikai termékek keretében mutassa be Európa turisztikai piacán, megkerülhetetlen művészeti eseménnyé válva, mely a kulturális turizmus egyik központjává emeli a régiót. (Ördögkatlan, 2019)

1.1. A fesztivál jellemzői

Az alábbiakban az Ördögkatlan Fesztivál jellemzőit mutatjuk be a 2. ábrán keresztül, amelynek struktúrája illeszkedik az alábbi felsoroláshoz: (1) a fesztivál típusa, (2) a fesztivállal

kapcsolatos időbeli horizontok, (3) a fesztivál üzleti modellje, (4) a fesztivál célcsoportja, (5) a fesztivál minősítései és (6) elérhetőségei.

1. ábra: Az Ördögkatlan Fesztivál jellemzői

Forrás: Saját ábra

2. A látogatói megkérdezés eredményei

2.1. Módszertani háttér

A X. Ördögkatlan Fesztivál öt napon keresztül, 2017. augusztus 1-5 között zajlott, négy településen (Nagyharsány, Kisharsány, Villánykövesd, Beremend), mintegy 30 különböző helyszínen. A kutatást 5-7 kérdező közreműködésével, standard kérdőívek segítségével végeztük. A kérdőívek kitöltése a kérdezőbiztosok személyes kérdésével vagy az általuk véletlenszerűen kiválasztott fesztivállátogatóknak kiosztott kérdőívek önkitöltésével történt.

Az adatfelvétel a fesztivál négy napján, szerdától szombatig zajlott. A kérdezés helyszínei a nagyharsányi faluközpont valamint a falvak rendezvény helyszínei voltak. A kiválasztás véletlenszerűen a látogatók megszólításával történt. Mivel Az Ördögkatlan Fesztivál látogatóiról nem létezik teljes körű adatfelvétel, a minta reprezentativitásának biztosításához olyan módszert alkalmaztunk, ami ésszerű határok közé szorítja mind az adatfelvétel költségét, mind a kérdezők számát. Kétféle adatgyűjtési módszert kombináltunk. A fesztivál látogatóinak

összetételét, főbb demográfiai jellemzőit (nemét, életkorát, iskolai végzettségét és lakóhelyét), egy gyorsan, sok ember megkérdezését lehetővé tévő rövid demográfiai kérdőív segítségével biztosítottuk. Ezekből a fesztivál ideje alatt, szerda-szombat között, összesen 1100 készült el. A közönség fesztiválról alkotott véleményét, illetve a fesztivállal kapcsolatos kiadásokat értelemszerűen hosszabb kérdőívvel teszteltük, de itt is törekedni kellett arra, hogy ne legyen túl hosszú a kérdőív, hogy a válaszolók türelmével ne éljünk vissza, miközben a legfontosabb kérdéseinkre hajlandóak legyenek válaszolni. Ez a mintegy 30 kérdésből (plusz több kérdésnél további alkérdésből) álló kérdőív természetesen kiegészült a válaszolók demográfiai jellemzőire vonatkozó kérdésekkel is. Összesen 519 fő válaszolt a hosszabb, a véleményeket feltáró kérdőívre.

A két kérdőívre válaszolók demográfiai adatait összehasonlítva azt tapasztaltuk, hogy a legfőbb eltérések a nemi, az életkor és a lakóhely szerinti összetételben voltak. Feltételezésünk beigazolódott, míg a demográfiai gyorsított eredménye szerint a látogatók 60%-a nő és 40%-a férfi, addig a hosszabb kérdőívre is válaszolni hajlandók körében ez az arány 64% ill. 36% volt, a nők javára. Hasonló torzulásokat láthattunk pl. a 18-25 éves korosztálynál, ahol a demográfiai adatlap szerint 36% az arányuk, szemben a vélemény kérdőívre válaszolókon belüli 41%-os arányával. Ezeket a valójában nem is nagy eltéréseket súlyozással módosítottuk, ami azt jelenti, hogy az 1100 fős demográfiai minta arányait rávetítettük a vélemény kérdőív 516 fős válaszadóira. Ezzel a módszerrel elértük azt, hogy ne legyenek a vélemény kérdőívben felülreprezentálva a különböző lakóhelyeken élő nők, sem az egyes korcsoportok⁷. Itt kell megjegyeznünk, hogy a mintában alulreprezentáltak, vagyis a valóságosnál kevesebben vannak a helyiek, 3%, szemben a 10-11%-kal, és felülreprezentáltak a bérletesek 64% szemben a kb. 30%-kal, amennyiben a közreműködő stábbal és fellépőkkel is számolunk. Ezek az arányok azonban csak a fesztivál után, az eladott jegyek és bérletek összesítése után derültek ki.

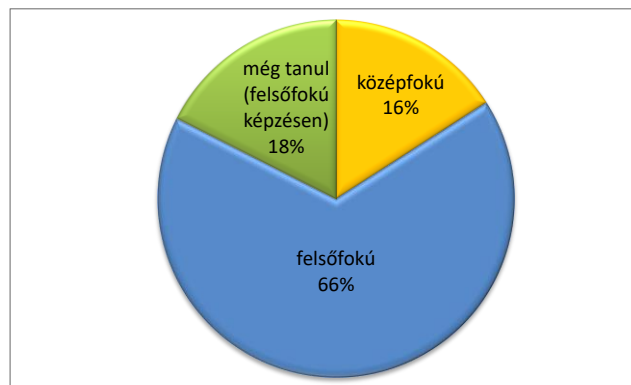
2.2. A fesztivál közönség összetétele, demográfiai jellemzői

A fesztivál látogatók 60%-a nő, 40%-a férfi. A külföldiek körében több a férfi (55%), de a magyarországi vendégek között a nők vannak többségben. A 18 év feletti közönség átlagéletkora 34 év. A legnagyobb kohorsz a 18-25 éveseké: a közönség 37%-a ezt a

⁷ Mivel az elemzés során fontos szempont a helyiek és a nem helyiek véleménye közti különbségek feltárása, ezért még a lakóhely szerinti súlyozást is alkalmazva, végül három dimenzióban egy 2*6*4-es mátrix segítségével állítottuk elő a súlyokat, ahol a nemeket 2 csoportba (férfi-nő), a korosztályt 6 csoportba, a lakóhelyet pedig 4 csoportba (Budapest+Pest megyeiek, Baranya megyeiek, más megyékből érkezettek, külföldiek) osztottuk.

korcsoportot képviseli. A 18 évnél fiatalabbak aránya 12%, a 45 évnél idősebbeké 20%. A Katlan 18 év feletti közönségének iskolai végzettsége nagyon magas: kétharmadának már jelenleg is egyetemi, 16%-ának középfokú végzettsége van, egyötöde még valamilyen felsőfokú iskolában diák, akiből valószínűleg szintén diplomás lesz. Így összességében a közönség mintegy 85%-a diplomás, vagy várhatóan diplomás lesz.

2. ábra: *Iskolai végzettség, az Ördögkatlan Fesztiválon megkérdezettek 18 év felettiik körében (N=382)*

Forrás: Saját ábra

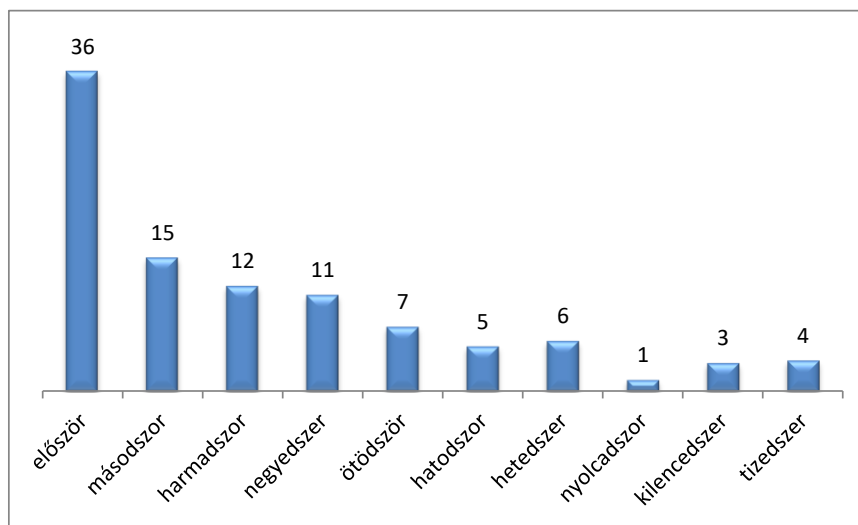
A fesztivállátogatók körében budapestieket találunk legnagyobb arányban (45%). A Pest megyeiekkel együtt a közönség több mint felét (52%) a főváros és vonzáskörzete adja. Minden ötödik látogató Baranya megyei. Az ország többi részéről érkezik a közönség több, mint egynegyede (27%). A külföldiek aránya kb. 2-3%. A kérdőíveket kitöltők körében mindössze 4-5% a nagyharsányiak, a kisharsányiak, a beremendiek, valamint a villánykövesdiek (és a palkonyaiak) együttes aránya. A Baranya megyeiek fele (53%) Pécsről, 7%-a Harkányból, 3%-a Siklósról érkezett. A négy rendező falu és Palkonya aránya a baranyaiakon belül összesen 13%.

A rendező falvak lakóinak közönségen belüli aránya alacsony, ugyanakkor a falvak összlakosságához mérten már kedvezőbb arányt találunk. Nagyharsány lakossága 2017-ben 1490, Kisharsányé 529, Villánykövesdé 217, Beremendé 2494 fő volt (Palkonyáé 200 fő). A négy rendező falu összlakosságszáma 4700 fő. Arra vonatkozóan nincsenek adataink, hogy a négy falu összlakosságán belül hányan vannak 14 vagy 18 év alattiak. Az országos 20%-os arányt feltételezve, a 670 helyi bérlet azt jelenti, hogy a négy faluban átlagosan a 18 év feletti lakosság kb. 20%-a részt vett a fesztiválon.

2.3. Fesztivál látogatási szokások, információ források, applikáció

Az Ördögkatlan Fesztivál közönsége átlagosan háromszor volt jelen a tíz fesztivál valamelyikén. Az Katlan közönségének több, mint egyharmada (36%), idén látogatott először a fesztiválra, ami azt is jelenti, hogy még vannak új vendégek, még növekvő szakaszban van a fesztivál. A közönség kétharmada visszatérő vendég, köztük az a közel 40 százalékos „kemény mag”, akik már legalább negyedszer jártak a fesztiválon (37%).

3. ábra: Hányadszor jár az Ördögkatlan Fesztiválon? (N=515)

Forrás: Saját ábra

A közönség átlagosan 3,2 alkalommal vett részt az eddig megrendezett tíz fesztiválon. A helyi, Baranya megyei lakosok látogattak legtöbbször az Ördögkatlanra, átlagosan ötször, a budapestiek, illetve más megyékből érkezők ennél kevesebbszer, 2,1-3,3 alkalommal.

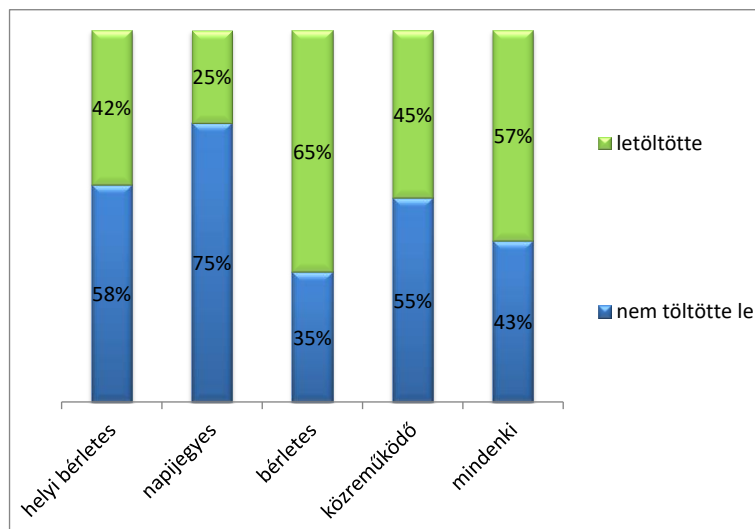
Az Ördögkatlanról tájékoztató hírforrásoknak különösen a fesztiválra első alkalommal látogatók körében van fontos szerepe. Bár általában minden eseményt - így az Ördögkatlant is - több csatornán reklámoznak, valójában a személyes ajánlás és az internet a leghatékonyabb marketing eszköz: a látogatók túlnyomó többsége (86%) személyesen, valamilyen ismerőstől, rokontól hallott a fesztiválról. Minden ötödik, a fesztiválra először látogató, a Katlan saját honlapján és/vagy más módon értesült valamilyen internetes csatornán a fesztiválról. A hagyományos média ezekhez képest jelentősen kisebb hatékonyságú: plakátról (is), sajtóból (is), rádióból (is) vagy tévéből (is) az első fesztiválózó 1-6%-a értesült.

Az először látogatók 67%-a csak egy információs forrást jelölt meg az általunk felsorolt tízből. Közülük 86%-nak valamilyen ismerőse, rokona volt a hírforrás, és 10% körüli volt az internetről tájékozódók aránya. Az egyetlen forrásból értesülők mindössze 1-1%-a említette mind az elektronikus, mind az írott sajtót. Az először látogatók 20%-a két forrásból értesült a fesztiválról, és minden tizedik vendég 3-5 forrásból is. Mindez kérdésessé teszi a hagyományos média szerepét a reklám eszközök tekintetében, hiszen nagyon alacsony hatáskörrel beszélhetünk: lehet ugyan, hogy egy-egy off-line média megerősíti a személyes ajánlást, illetve az interneten, közösségi oldalakon elérhető tájékoztatást, de úgy tűnik, önmagában nem hoz sok új látogatót.

Az Ördögkatlan közönségére az internet napi használata a jellemző, tehát fontos kommunikációs eszközt jelent a közönség eléréséhez, tájékoztatásához, akciók szervezéséhez. A mintában mindössze 1% volt, aki soha nem-, vagy évente csak egyszer-kétszer szokott internetezni. A többség (90%) naponta, vagy hetente többször is használja (9%).

A jegyvásárló applikációt, amit a tizedik, jubileumi fesztiválon kínáltak először a látogatóknak, a közönség több, mint fele (57%) töltötte le. Nagy a különbség a napijegyesek és a bérletesek között, míg a fesztiválon minden nap jelenlévő bérletesek kétharmada (65%), addig a csak két-három napra érkezők egynegyede (25%) próbálkozott a használatával. A stábtagnak és közreműködők között is alacsonyabb (45%) a letöltők aránya, de ez érthető, hiszen nekik vagy nem is jut idejük ezeket az előadásokat látogatni, vagy más módon sikerül bejutniuk az előadásokra.

4. ábra: *A jegyvásárló mobil applikációt letöltők és nem letöltők aránya a különböző típusú jegyekkel résztvevők körében (N=492)*

Forrás: Saját ábra

1. táblázat: *Letöltötte-e a sorszám szerzéshez az Ördökatlan Sorszám gép applikációt? Ha igen, mi a véleménye róla? Ha nem, miért nem? (N=505)*

Letöltötte		57%
	Használta, bevált	10%
	Nem használta, mert	47%
	esélytelen foglalni vele	20%
	nem működött, nem tudom használni	2%
	szerencsejáték, lutri	3%
	nem jó, nem átlátható	1%
	nincs internetem, gyors internet esetén jó	3%
	jó, csak gyorsan elfogy a jegy	7%
	(még csak) jó ötlet, fejleszteni kell	6%
	nincs indok	5%
Nem töltötte le	mert	43%
	technikai akadályok miatt	11%
	nincs okos telefonom	5%
	a telefonom nem alkalmas, nem lehet letölteni	4%
	nincs szabad tárhely a telefonomon	2%
	Nem tudtam róla	5%
	Barátom letöltötte	4%
	Nem terveztünk sorszámos programot,	3%
	Egyéb indok	13%
	nincs indok	7%
Összesen		100%

Forrás: Saját szerkesztés

2.4. A fesztivál turisztikai vonzereje, hatása

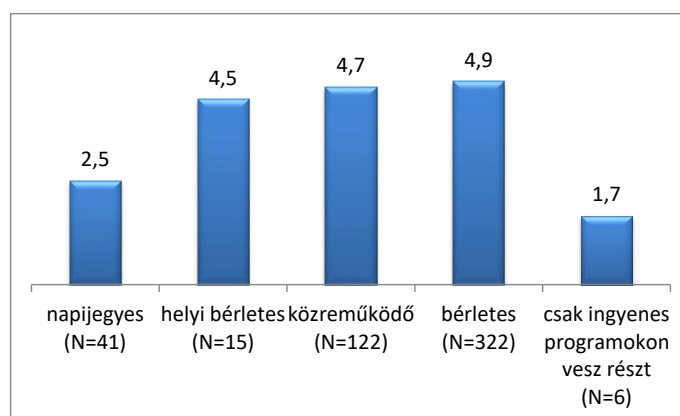
2.4.1. A fesztiválon töltött napok száma

A látogatók átlagosan 4,4 napot, és 4,6 éjszakát töltöttek az öt napig tartó fesztiválon. Kétharmaduk (65%) végig jelen volt, és még további 10 százalékuk öt napnál is többet töltött a Katlanban vagy mert vendégként korábban érkezett, vagy közreműködőként segítette a

fesztivál előkészítését, illetve az utómunkálatokat. A közönség háromnegyede (74%) 4-6 éjszakát is eltöltött a falvakban, vagy a környék településein.

A bérletesek és a közreműködők átlagosan közel öt, a napijegyesek átlagosan 2-3 napot töltenek a fesztiválon. (A napijegyesek 11%-a egy napra, 36%-a kettő, 44%-a három és 8%-a négy napra vesz napijegyet.) A csak jegy nélkül lófrálók 1-2 napon át élvezik az utcai szabad programokat.

5. ábra: Összesen hány napon vesz részt a fesztiválon?

Forrás: Saját ábra

2.4.2. A napi kiadások összege

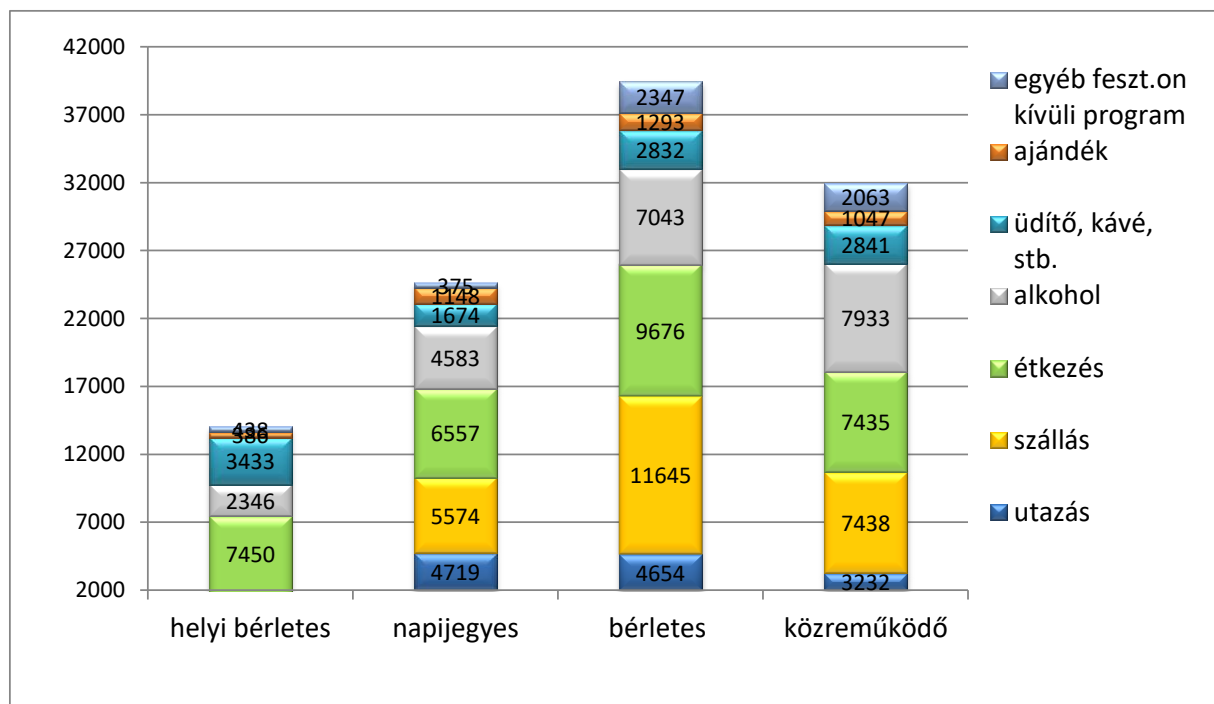
A közönség háromféle vendégből tevődött össze:

- *A közreműködők:* a közönség több, mint egyharmadát (kb. 3800 fő) a szervezők, a fellépők és stábjuk, az önkéntesek, illetve a támogatók alkották. Ennek a közönség rétegnek nem kellett a jegyekért fizetniük, és egy részüknek a szállását és az étkezésük egy részét is a fesztivál állta. Az ő saját költségük átlagosan napi 6900 Ft volt. (A szállásuk és az étkeztetésük részben a fesztivál büdzséjét terhelte, ami még pluszként hozzáadódik ehhez a saját költségükhöz.) A fesztiválon való tartózkodásuk során összesen átlagosan 32.000 forintot költöttek saját jövedelmükből.
- *A nem helyiekből álló közönséget,* a napijegyet vagy bérletet váltók jelentik. Ők alkotják a közönség közel 60%-át (kb. 6100 fő). Naponta átlagosan 8000 Ft körül költenek a fesztiválon, illetve a fesztiválhoz kapcsolódóan, a jegyek, bérletek árát nem beszámítva (étkezés, szállás, étel, ital, ajándékok, fesztiválon kívüli egyéb programok). A jeggyel

résztevők napi átlagos költségei valamivel magasabbak, mint a bérleteseké 8200 Ft vs. 7500 Ft. A fesztivál teljes ideje alatt értelemszerűen már nagy a különbség a napijegyet váltók (2-3 napra érkezők) illetve a bérletesek (4-5 napra érkezők) között: a jegyesek 25.000 forintot költenek, a bérletesek 40.000 forintot, jegyek nélkül, a teljes költséghez már az utazási költséget is beszámítva.

- *A helyi lakosokból álló bérletes közönség 670 fő. Arányuk 6% a teljes, 11 ezer fős közönséggel számolva, illetve mintegy 10%, ha a közreműködők stábját leszámítva a valóságos látogatók 6700 fős nagyságához hasonlítjuk a létszámukat. A helyiek értelemszerűen kevesebbet költenek, mint a nem helyiek, hiszen a szállásért, az utazásért nem kell fizetniük, illetve mindennapi étkezésük sem okvetlenül a fesztivál helyszínein történik, hiszen otthon is megoldható a napi étkezés. Napi átlagos költségük 3.800 Ft. Ők is több napon vesznek részt a fesztiválon, és a jegyeken kívül a fesztivál ideje alatt, összesen 14.000 forintot költenek.*

6. ábra: Összes költség a különböző közönség szegmensekben (Ft/fő)

Forrás: Saját ábra

A fesztiválózó a kiadások legnagyobb részét étkezésre (26%) és alkohol illetve nem alkoholos italok fogyasztására (20%+8%) költik, a kiadások több, mint felét (53%) ez a két tétel alkotja. A következő legnagyobb tétel a szállás, mely az összes kiadás közel egynegyedét

adja (23%). Az utazás a kiadások 13%-át jelenti. Kisebb tétel az ajándékok 3%-os, illetve a fesztiválon kívüli programok, és egyéb költsékek 6%-os aránya.

A legalább egy éjszakát a fesztiválon töltő, nem helyi közönség 95%-a fizetős szálláshelyen lakott (ahol vagy ő vagy ha közreműködő volt, a fesztivál fizetett a szállásért): 34%-uk valamelyik kijelölt campingben, 24%-uk magánházak kertjében sátorozott, 14% szállodában vagy panzióban, 22% magánháznál szállt meg, és 2% egyéb helyen talált szállást.

2.5. A fesztivállal való elégedettség

A látogatók túlnyomó többsége elégedett a jegyek és a bérletek árával. Nyitott kérdéseinkre válaszolva szinte egyáltalán nem akadt olyan fesztiválozó, aki ne tartaná elfogadhatónak a bérletek árát. Ugyan legtöbben (77%) általános választ adtak, miszerint, elfogadható, rendben van, korrekt az ár, de még további 10% kiemelte a jó ár-érték arányt, és a többi fesztiválhoz képest is kedvező árát. A közönségből kiemelve a napijeggyel és a bérlettel érkezők véleményét (kihagyva a helyieket és a tisztelet jeggyel rendelkezőket) a napijegy árát többen kritizálták a napijegyet vásárlók közül, mint a bérletesek közül: 14% szerint a bérlet ára rendben van, de a napijegy drága, és még 9% szerint ugyan drága, de megéri az árát.

A színházjegyek korlátozott száma nehezé teszi a hozzájutást, a fesztivál történetében ebből adódott a legtöbb feszültség, a legnagyobb elégedetlenség. Felmerült az a logikus, ám a szervezők szándékaival ellentétes kérdés, hogy vajon hajlandók lennének-e plusz forintokat fizetni a jegyekért. Az eredmény szoros „versenyt” mutat: 55%-a a résztvevőknek nem lenne hajlandó míg 45%-a hajlandó lenne pár száz forintot áldozni arra, hogy fix helye legyen, ha biztosra vehetné, hogy bejuthatna egy-egy színházi előadásra. A fizetni hajlandók 40%-a 500 Ft-ot szánna a jegyre, és kb. ugyanennyien vannak, akiknek 1000-2000 Ft-ot is megérne a sorban állás és a bizonytalanság megszüntetése.

Általánosan a fesztivállal a többség nagyon elégedett, átlagosan 4,6 lett a fesztivállal való elégedettség (1-5 skálán). A közönség kétharmada 5-ös osztályzattal, egyharmada 4-essel értékelte összességében az Ördögkatlant. Kettes vagy hármas osztályzatot 3% adott, egyest senki. Ha a részleteket nézzük, a látogatók a higiéniával, a vendéglátás áraival és az infrastruktúrával (tömegközlekedés, parkolás) voltak a legkevésbé elégedettek. Az Ördögkatlan leginkább a programok mennyiségével és színvonalával vívja ki a közönség elégedettségét. Az ezekkel való elégedettség ellensúlyozza a különböző szolgáltatások gyengébb pontjait, a

látogatók elnézik a fesztivál sutaságait, hiányosságait, mert maga a szellem és a programkínálat sok mindenért kárpótolja őket.

7. ábra: Mennyire elégedett az Ördögkatlan(on) a...?

(Az 1-5 osztályzatokat adók aránya, %, N=497)

Forrás: Saját ábra

A fesztivál általános, és különböző szempontok szerinti megítélésében van némi különbség a fesztiválhoz való kötődés, illetve elkötelezettség alapján. Szinte minden értékelési szempont szerint a leginkább érintettek, a fesztivállal legjobban azonosuló közreműködők adták a legmagasabb pontszámot, őket a bérlettel érkezők követik (akik többsége feltehetően éppen rajongása miatt vesz bérletet, hiszen nagy részük visszatérő törzsvendég), majd a napijegyesek (akik első-második alkalommal vannak a fesztiválon). A legkevésbé a helyi bérletesek elégedettek. Ez alól az általános trend alól van némi kivétel: a helyi bérletesek a vendéglátás színvonalával minden más csoportnál elégedettebbek, de még a vendéglátás árát is jobban elfogadják, mint a közreműködők vagy a napi jegyesek. A helyiek a programok színvonalával és különösen a mennyiségével, a többi csoporthoz képest jóval elégedetlenebbek. (Ennek legfőbb oka, egyrészt, hogy unják a visszatérő program elemeket, másrészt a programok kevésbé az ő ízlésüket szolgálják ki, harmadrészt a máshonnan érkező vendégekhez képest kevésbé mobilok, hajlamosak csak a saját falujuk programjait látogatni, így értelemszerűen

csak kevesebb programhoz jutnak hozzá, mint azok, akik igyekeznek több falu programjára is eljutni. Mindez a másik, a lakossági felvételtől derült ki.)

Összességében a bérletesek magasabb osztályzatokkal fejezték ki általános elégedettségüket, mint a napijegyesek. E mögött két dolog is húzódik: a bérlettel érkezők lojálisabbak, régebbi rajongói a fesztiválnak, másrészt az a természetes folyamat is közrejátszhat, hogy aki többet fizet, jobban fut a pénze után, és pszichésen fontosabb számára az önigazoló elégedettség. A vendéglátás színvonalával viszont a bérletesek kevésbé elégedettek, mint a napijegyesek, ami szintén érthető, ők 5-6 napon át élnek evvel a szolgáltatással, nem csoda, ha nagyobb választékra (több helyre, többféle enivalóra) és jobb színvonalra vágnak.

2. táblázat: Mennyire elégedett az Ördögkatlan(on) ... (1-5 skála)

Mennyire elégedett	Helyi bérletes (N=13)	Napijegyes (N=41)	Bérletes (N=327)	Közreműködő (N=116)	Mindenki (N=497)
a fesztivállal összességében	4,3	4,4	4,6	4,7	4,6
a programok színvonalával	4,5	4,7	4,7	4,7	4,7
a programok mennyiségével	4,0	4,6	4,7	4,7	4,7
szervezésével	4,1	4,2	4,5	4,5	4,4
az információszolgáltatással	4,1	4,2	4,4	4,4	4,4
a vendéglátás színvonalával	4,4	4,3	4,1	4,2	4,2
az infrastruktúrával (parkolás, közlekedés)	3,3	3,8	3,9	3,8	3,8
a vendéglátás árával	3,8	3,7	3,8	3,6	3,8
a higiéniával	3,2	3,7	3,7	3,4	3,6

Forrás: Saját szerkesztés

Az Ördögkatlan legkedvesebb helyszíne a Narancsliget és a Vylyan terasz, ezt a két helyszínt a közönség közel egyharmada választotta. Both Miklós udvara alig marad el a versenyben, a közönség egynegyede jelölte kedvencként. A nagyharsányi sportpályát és a kisharsányi Kovács Udvarházat egyaránt 20-20% kedveli a legjobban. A következő helyszín csoportot 10-15% kedveli; a Mokos pince, a nagyharsányi faluközpont, és a Szoborpark tartozik ide. A többi helyszínt ezeknél kevesebben (2-9%) jelölték kedvencként. A közönség 17%-a mindegyik helyszínt szereti, nem tudott kedvenct választani.

A színház egyértelműen és magasan a legnagyobb kedvenc: a közönség háromnegyede (73%) a színházi előadásokért rajong. A zenei koncertek közül a világzenei/népzenei/jazz

koncertek a fesztiválközönség felének, a rock koncertek és a beszélgetések 37- 40%-nak a kedvencei. A lófrálás/az utcai programok/ zenélés csak úgy, mint a komolyzenei programok, a látogatók egynegyedének a kedvencei. A kiállítások és a cirkuszi programok a közönség egyötödének tartoznak a legkedveltebb műsorszámok közé. Az operabeavatót 13% említette fő kedvenként, de ez a viszonylag alacsony arány összefüggésben van azzal, hogy erre a programra csak kevesen tudtak bejutni. Ezt figyelembe véve viszont nem tűnik túlzásnak azt feltételezni, hogy akinek módja volt részt venni az operabeavatón, az kedvenc előadasként tartja számon. Hasonló arányban említették a különböző workshop-okat (12%), illetve a faluturisták programjait (9%).

A gyermek és családi programokat értelem szerűen kevesebben (6%) sorolták a kedvencek közé, részint azért, mert a gyerekek nem tudták a kérdőíveket kitölteni, így az ő véleményük, nem kerülhetett az eredmények közé, másrészt a gyermekes szülők sem biztos, hogy elsősorban a gyerek programok miatt látogatják a fesztivált.

8. ábra: *Melyek a kedvenc programjaid? (N=516)*

Forrás: Saját ábra

3. A lakossági megkérdezés eredményei, az Ördögkatlan Fesztivál társadalmi hatásai

3.1. A megkérdezés módszere

A lakossági vizsgálat során összesen 104 kérdőívet töltöttek ki a rendező falvak közül három faluban: Nagyharsányban 55, Kisharsányban 25, Villánykövesden 23 lakost kérdeztünk meg a helyi önkormányzatok dolgozóinak segítségével.

Elöljáróban szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy a válaszolók mintájáról nem tudjuk, hogy mennyire reprezentálja a teljes lakosságot. Feltételezésünk szerint a valóságosnál nagyobb arányban vannak érettségizettek és diplomások, valamint a fesztiválhoz szorosabban kötődő helybéliek (önkéntesek, fellépők, szállásadók, boltosok, stb.), ami összességében a fesztivál értékelését több ponton is pozitív irányba befolyásolhatja.

3.2. A Katlan fogadtatása 10 éve és ma

Tíz évvel ezelőtt, a három falu lakossága vegyes érzelmekkel fogadta az első Ördögkatlan Fesztivál megrendezését. A lakosság valamivel több, mint harmada (37%) emlékszik úgy, hogy a lakosok többsége örült, és várta a fesztivált, de ennél valamivel többen (43%) úgy vélik, hogy vegyes volt a helyiek véleménye, volt, aki örült, volt, aki nem. Mindössze 3% emlékszik úgy, hogy egyértelműen elutasító volt a fesztivál fogadtatása. Az „egyéb” véleményt megfogalmazók szerint pedig:

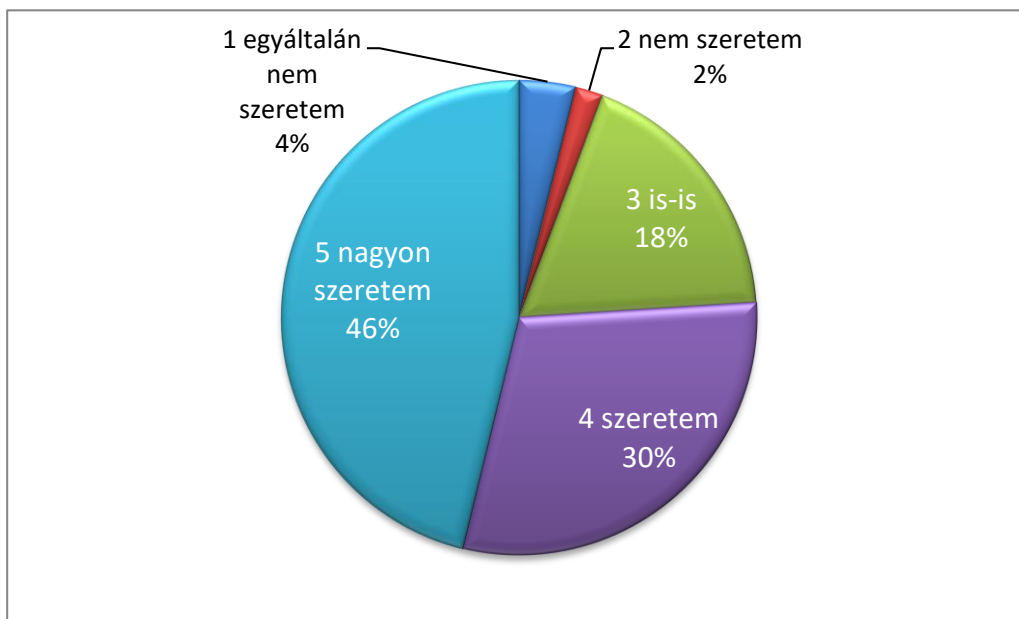
- Teljesen mindegy, hogy mit rendeznek, semmi nem tetszik.
- Vegyes érzelmekkel, de várakozással.
- Nem tudtuk mi lesz ebből.

A fiatalok megítélése alapján pozitívabb volt a lakosság várakozása, mint az idősebbek szerint. Az idősebbek (az 55 év felettiak) közül kevesebben gondolták, hogy a falu örült a megrendezendő fesztivál hírének, mint az 55 év alattiak, és fordítva, a fiatalabbak körében többen voltak, akik úgy gondolták, hogy a többség örült, vagy legalábbis vegyesen fogadta a hírt. A teljesen elutasítók aránya, szintén a legidősebb korcsoportban volt a legnagyobb (11%), annyira, hogy a 40 év alatt senki nem vélekedett úgy, hogy a lakosok többsége nem örült a fesztivál megrendezésének. (Ezek a vélemények feltehetően a saját vélekedéshez állnak közelebb, valójában részben vélemény-kivetítésről lehet szó, mint a falu véleményének valóságos ismeretéről.)

A három falu lakosainak az Ördögkatlan fogadtatására vonatkozó véleményében nincs jelentős eltérés. Tíz év után a kép sokkal pozitívabb, igaz, ennél a kérdésnél a kérdezett véleményét, és nem a faluról képzelte véleménye iránt érdeklődtünk. Ma a falvak háromnegyede (76%) szereti a rendezvényt, ezen belül közel fele, nagyon szereti, rajong érte. Az elutasítók

aránya – akik nem szeretik, vagy akiket nem érdekel a fesztivál – mindössze 6%, az „ingadozóké” 18%.

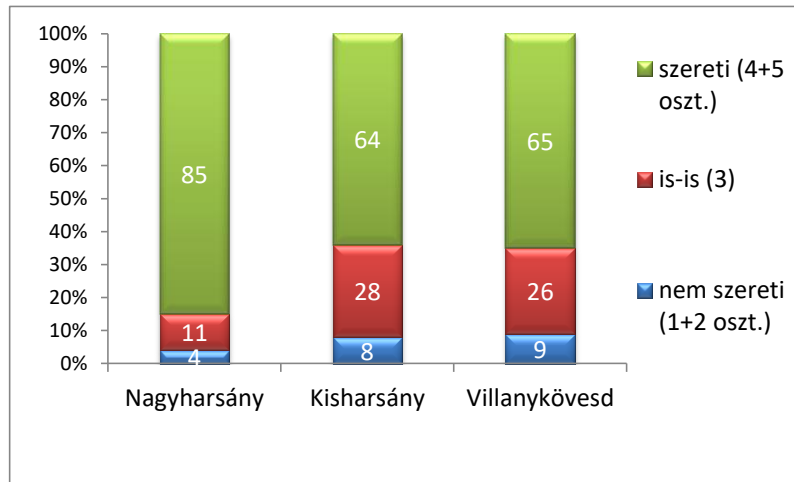
9. ábra: *És Ön, most, tíz év után mit szól a fesztiválhoz? Inkább szereti, vagy inkább nem szereti, vagy nem különösebben érdeklő az Ördögkatlan Fesztivál? (Átlag: 4,1)*

Forrás: Saját ábra

Érdekes, hogy az idősebbek ma sokkal pozitívabban viszonyulnak a fesztiválhoz, mint a fiatalabbak; a 30 év alattiak körében 60% a Katlant kedvelők (szereti+nagyon szereti) aránya, míg a 30 évnél idősebbek körében 85%. A három falu lakosai közül a nagyharsányiak kedvelik a legjobban a Katlant a felmérés alapján, 85% szereti, míg a másik két faluban 64-65% ez az arány.

10. ábra: És Ön, most, tíz év után mit szól a fesztiválhoz?
Vélemények a falvakban

Forrás: Saját ábra

3.3. Miért szeretik vagy miért nem szeretik a helyiek az Ördögkatlant?

Az általános véleményeken, osztályzáson túl, vizsgáltuk azt is, hogy konkrétan miért szeretik, illetve miért nem szeretik az Ördögkatlant.

A „Miért szereti az Ördögkatlan Fesztivált?” nyitott kérdésre adott válaszok három fő típusba sorolhatóak:

- Legtöbben (50%) azért szeretik a fesztivált, mert kultúrát hoz, sokféle programot kínál: „Nekünk helybe hozzák a kultúrát, nekünk csak ki kell menni a központba.” „Olyan rendezvényeket láthatunk, amire sosem jutnánk el”.
- A vélemények másik csoportja, a lakosság 25%-a, szerint azért szerethető a fesztivál, mert „Életet hoz, felpezsdíti a falut. A magyar falvakra jellemző fásultságot feloldja. A közösséget erősíti. Felélénkül a falu gazdaságilag és érzelmileg is.”
- A jó hangulatot, a kedves embereket is említették néhányan (7 fő).

A „Miért nem szereti az Ördögkatlan Fesztivált?” nyitott kérdésre jellemzően kétféle válasz született: a programok iránti érdektelenséget, illetve a falu életét befolyásoló zavaró tényezőket említették:

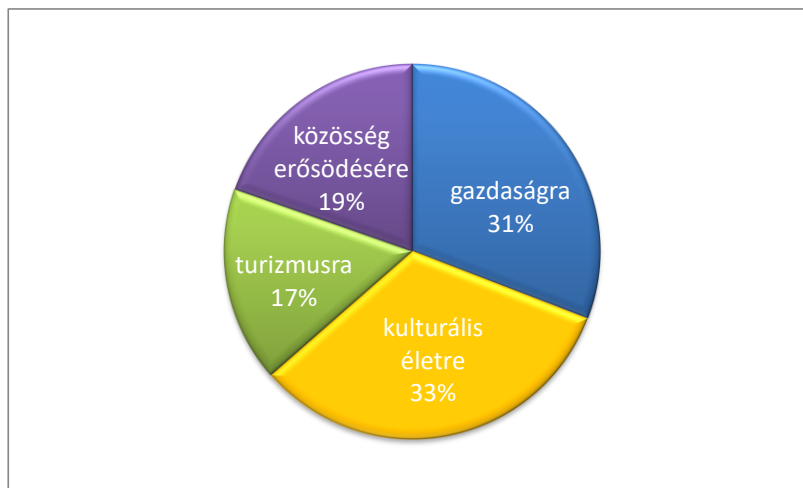
A programokkal van bajuk, unják, vagy eleve nem érdekli őket (10 fő). A fanyalgók kisebb a csoportját a zaj, a kosz, és a tömeg zavarja (7 fő). És volt 2 fő, akik azért nem szeretik,

mert úgy érzik, hogy „nem a helyi lakosoké” illetve „nem minden esetben van helyre állítva a rend a fesztivált követően”.

3.4. Az Ördögkatlan helyi társadalomra gyakorolt pozitív és negatív hatásai

Másik oldalról közelíti a Katlan megítélését az a kérdéspár, amellyel a Katlannak, a lakosság életét, mindennapjait érintő, pozitív és negatív hatásait vizsgálta a kérdőív. A pozitív hatások iránti nyitott kérdésre a két leggyakoribb, és hasonló arányú, válasz a kulturálódási/szórakozási lehetőség (33%), illetve a gazdasági haszon volt. Ez utóbbi kapcsán a lakosság egyharmada említette (31%), hogy a szállásadók és a boltosok életére pozitív hatással van, mivel munkalehetőséget illetve bevételeket generál a fesztivál. A lakosság kb. egy ötöde (17%) említette a turizmus szempontjait: az Ördögkatlan kapcsán megismerik a falut, esetleg más időszakban is visszatérnek, és jó híret viszik a településeknek. A lakosok szintén egy ötöde (19%) megítélése szerint magára a falu közösségre is jó hatással van az esemény, mivel felpettség az élet, a helyi lakosok idegeneket is megismernek, kapcsolatokat építhetnek, miközben a falubeliek egymással is többet vannak együtt.

11. ábra: Mit gondol, az Ördögkatlannak milyen pozitív hatása van az itt élő emberek, vagy a település életére?

Forrás: Saját ábra

Negatívumot kevesen fogalmaztak meg, az érvek részben hasonlóak ahhoz, ami miatt nem szeretik az Ördögkatlant. Legtöbbször (25%) a zaj ártalmát említették, hozzáátéve, hogy ez leginkább az időseket zavarja. A szemét, a nagyobb kosz okozta negatívumot mindössze 6 fő

(6%) említette, a forgalom növekedést is csak hárman. Néhányan (2-3 fő), a drog, és az alkohol fogyasztást kifogásolták, ami szerintük a helyi fiataloknak rossz példát mutat. Az eddig bemutatott nyitott kérdések után, előre megfogalmazott állításokkal, úgynevezett zárt kérdésekkel is vizsgáltuk a fesztivál fogadtatását. Több oldalról is körbejártuk azt a kérdéskört, hogy vajon hogyan hat az Ördögkatlan általában a helyi társadalomra, milyen képzetek fűződnek a lakosságnak a fesztiválhoz. Vizsgáltuk egyrészt, hogy milyen pozitív szerepe lehet a helyi közösség erősítésében, de azt is, hogy mennyire jár együtt a fesztivál által generált idegenforgalom, különböző ártalmakkal, negatív hatásokkal.

A lakosok szinte mindegyike, a megkérdezettek 90%-a büszke arra, hogy a településükön kerül megrendezésre az Ördögkatlan fesztivál. Mindössze 6% nem érez különösebb büszkeséget. Hasonlóan többségi az a vélemény (80%), miszerint örülnek, hogy „élőben” találkozhatnak híres emberekkel, színészekkel, zenészekkel. A többség, a lakosság kétharmada, azért is szereti a fesztivált, mert mód nyílik a nagyobb társasági életre, barátokkal, ismerősökkel való találkozásra (66%). Annak megítélése, hogy a fesztivál jobban összekovácsolja a helyieket, már nem annyira egyhangú, a lakosság nem egészen fele (47%) ért egyet ezzel az állítással, egyharmad (35%) bizonytalan, annyira nem tartja jellemzőnek az összekovácsoló hatást, és 20% szerint (egyáltalán) nincs a fesztiválnak ilyen közösségépítő ereje.

A fesztivál gazdasági hasznot is hozhat a fesztivál rendező falvaknak, hiszen az idegen forgalom növekedésével nő a szálláshelyek száma és kihasználtsága, és több munkaerőre is szükség lehet. Ennek a helyiek többsége is tudatában van, 90% szerint nőtt a szálláshelyek száma, és 56% szerint a helyiek munkalehetőséghez jutnak. A fesztivál meg is terheli a településeket, ami sokféle formában jelentkezhet. Ezek közül legtöbben, de nem egészen 20%, avval az állításunkkal értett egyet, hogy „sokkal koszosabb a település” a fesztivál ideje alatt. A zajártalomra, a rongálásokra és a sok idegen zavaró jelenlétére csak 8-11% panaszkodott. Összességében tehát sokkal többen látják a fesztivál pozitív hatásait, mint akik közömbösek vagy elutasítók lennének.

A három rendező település lakóinak megítélésében van enyhe különbség. A kisharsányiak látják a legtöbb negatív környezeti hatást (zaj, rongálás, kosz, sok ember), a nagyharsányiak a gazdasági előnyöket (több szálláshely, több munkalehetőség) említik a legnagyobb arányban, de köztük található a legtöbb fesztiválra büszke lakos is.

3. táblázat: Mennyire ért egyet a következőkkel? (1-5 skála)

	4-5 (teljesen egyetért)	3 is-is	1-2 (egyáltalán nem ért egyet)	Összesen
	%	%	%	%
Társadalmi hatás				
Büszke vagyok, hogy a településen, ahol élek, ilyen fesztivál van.	89	5	6	100
Örülök, hogy híres embereket, színészeket, zenészeket láthatok élőben	82	10	9	100
A fesztivál során nagyobb társasági életet élek, ismerősökkel, barátokkal találkozom.	66	21	13	100
A fesztivál összekovácsolja az itt élőket.	47	35	19	100
Gazdasági hatás				
A fesztivál miatt nő a szálláshelyek száma.	90	7	3	100
A fesztivál munkalehetőséget ad a helyiek számára.	56	29	15	100
Környezeti hatás				
Zavar a sok idelátogató idegen.	10	14	77	100
A fesztivál ideje alatt gyakori a rongálás, károkozás.	8	18	75	100
Zavar a nagy forgalom, a zaj.	11	14	76	100
A fesztivál ideje alatt sokkal koszosabb a település.	17	20	63	100

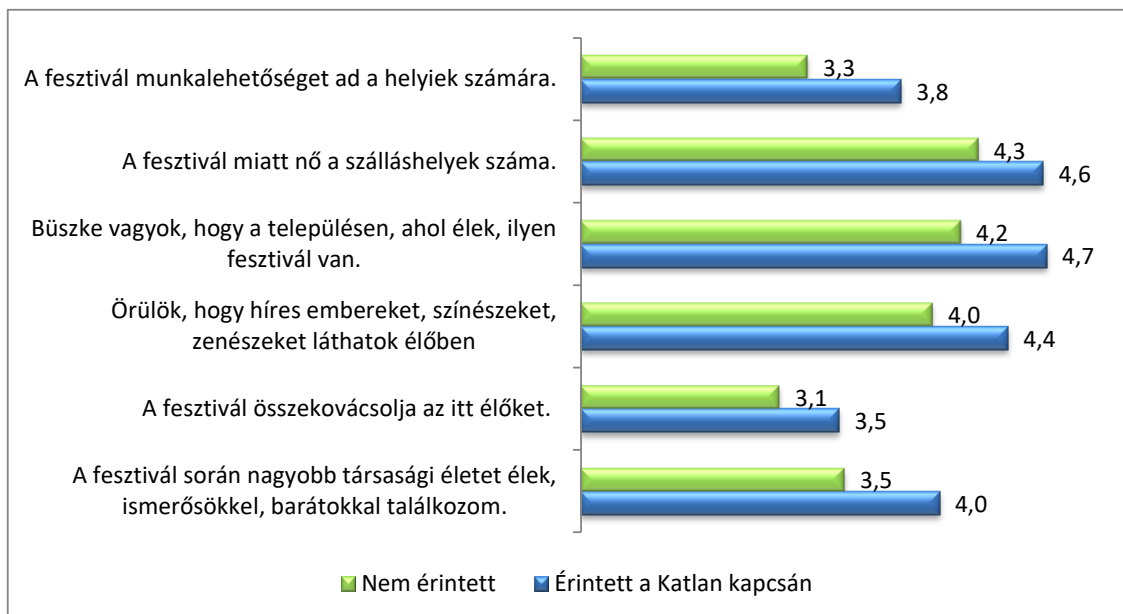
Forrás: Saját szerkesztés

A véleményeket befolyásolja, hogy ki mennyire kötődik a Katlanhoz.⁸ Azok, akik bármely módon érintettek a Katlan szervezésében, megvalósulásában és/vagy valamilyen bevételük származik belőle, magasabb osztályzatokkal értékelték a fesztivál társadalmi hatását, de a gazdasági lehetőségeket is, mint azok, akik nem érintettek.

A Katlan negatív hatásainak értékelésénél is kevésbé elfogultak az érintettek, kevesebben látják a káros hatásokat, mint akik nem kötődnek a fesztiválhoz. Egyetlen kivétel ez alól a nagy forgalom megítélése, de ez érthető, aki a turizmus valamely ágában szolgáltató, a nagy forgalmat jobban, illetve megterhelőbbnek is érzékelheti.

⁸ A lakosok – az egyének vagy családtagjaik - kötődése, érintettsége kétféleképpen is értelmezhető. Egyrészt voltak, akik részt vettek a rendezvény létrehozásában (önkéntesként, fellépőként, szervezőként stb.), másrészt voltak, akiknek valamilyen bevétele származott belőle (szállás, vendéglátás, kereskedés).

12. ábra: Mennyire ért egyet a következőkkel?
*Átlagosztályzatok a fesztivál által érintett és nem érintett lakosság csoportjában
 (1= egyáltalán nem, 5= teljes mértékben egyetértek)*

Forrás: Saját ábra

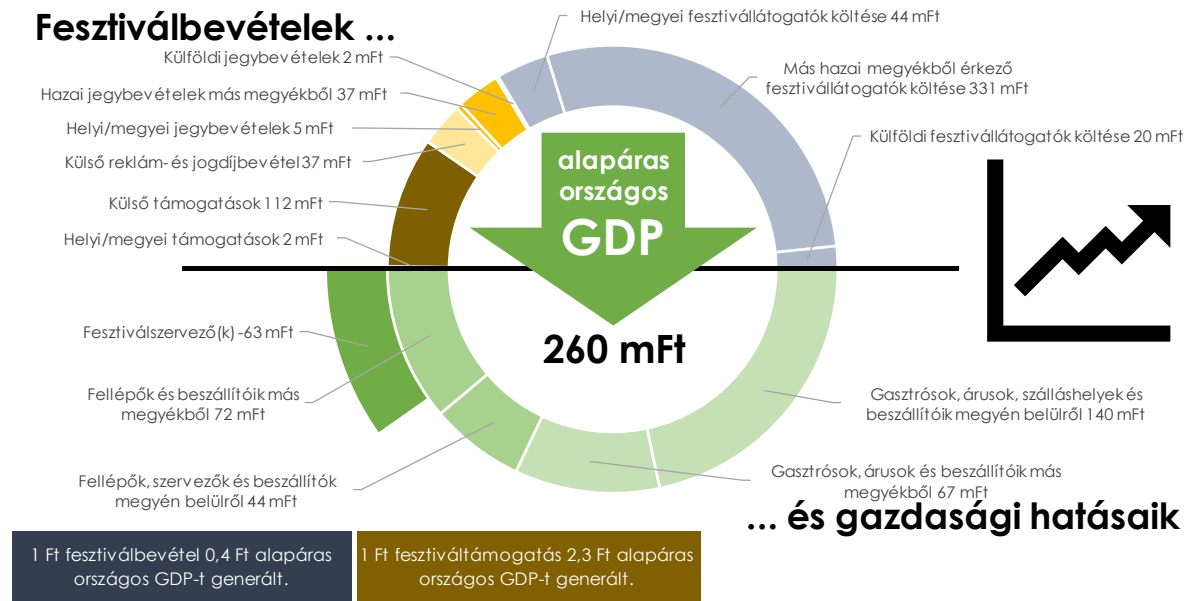
4. Gazdasági hatások elemzése

A fesztiválok mellett, hogy a helyi közösségeket erősítik, gazdasági szereplők is, ezért támogatásukat a gazdaságba és a (helyi) társadalomba való befektetésként fogjuk fel. A fesztiválokon elérhető termékek és szolgáltatások mögött bonyolult gazdasági kapcsolatok húzódnak. A fesztivál összes üzleti partnere több, másik gazdasági ágazat szereplőivel kerülnek vevő/eladó viszonyba. A következő számítások során nem csak a közvetlen, de az ún. közvetett (indirekt) hatásokat is figyelembe vettük.

A 2017. évi Ördögkatlan Fesztivál megvalósítása – a fesztivál szervező információi alapján – összesen 195 millió forintból történt, amiből 114 millió Ft támogatásokból, 37 millió Ft reklám bevételekből, jogdíjakkból, 44 millió Ft pedig jegybevételekből állt. A fesztivál közönsége – a helyszíni adatfelvételünk szerint – összesen 395 millió forintot költött a fesztiválhoz kapcsolódóan (utazásra, ételre, italra, szállásra, ajándékokra, különböző fesztiválon kívüli programokra). A fesztivál megrendezése tehát összesen 590 millió Ft elköltését generálta. Kérdésünk, hogy ez az összeg, hogy kerül be a nemzetgazdaság vérkeringésébe, milyen hozzáadott értéket, foglalkoztatást és adóbevételt eredményez?

Az Ördögkatlan Fesztivál összesen, hozzávetőlegesen 260 millió forinttal járul hozzá a GDP-hez; a 590 millió Ft fesztiválbevétel minden egy forintja 0,4 Ft alaparas országos GDP-t, a 114 millió Ft fesztiváltámogatás minden egy Ft-ja pedig 2,3 Ft alaparas országos GDP-t generál.

13. ábra: Az Ördögkatlan Fesztivál GDP hatása

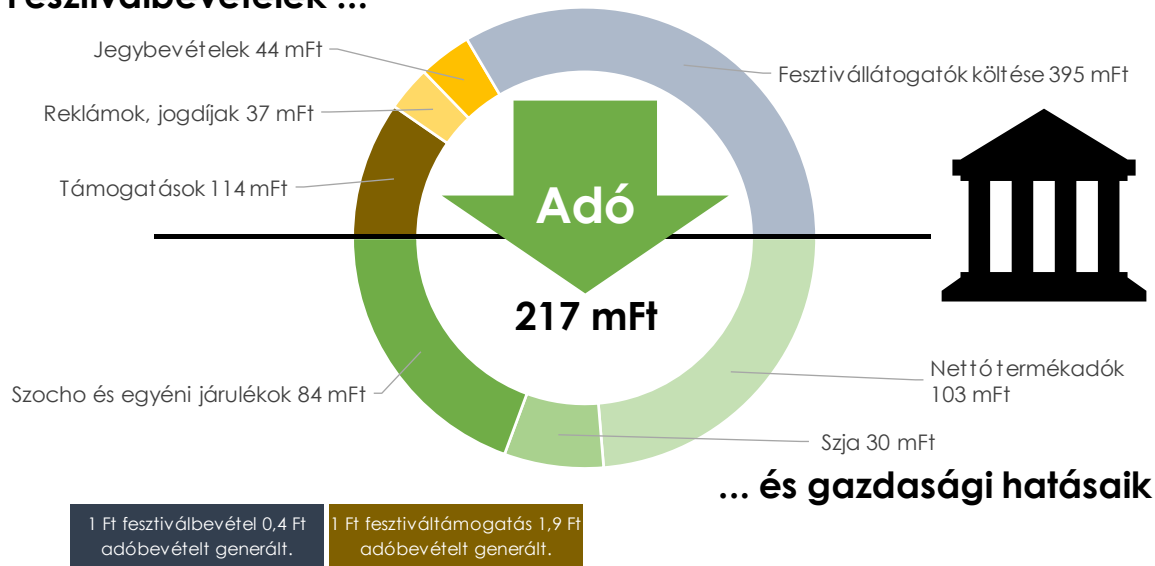

Forrás: Saját ábra

Az Ördögkatlan Fesztivál a tovagyrúzó hatásokat is beszámítva, összesen 217 millió Ft adóbevételt „termel”, amiből 103 millió Ft termékadó, 84 millió Ft szociális hozzájárulás és egyéni járulékok, valamint 30 millió Ft szja formájában kerül a központi költségvetéshez, vagyis minden forint fesztiválbevételre 0,4 Ft adóbevétel jut. Ha csak a fesztivál támogatásával, a 114 millió Ft-tal számolunk, akkor 1 Ft fesztiváltámogatás 1,9 Ft adóbevételt generál.

14. ábra: Az Ördögkatlan Fesztivál adó hatása

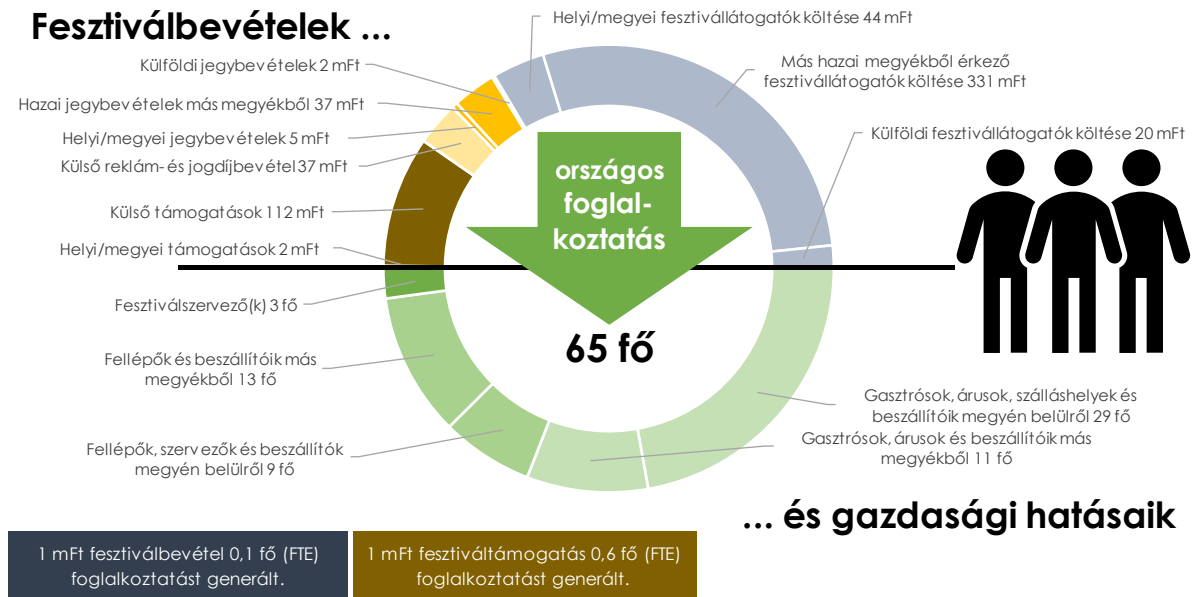
Fesztiválbevételek ...

Forrás: Saját ábra

Az Ördögkatlan Fesztivál lebonyolítása (előkészítése, megrendezése és utómunkálatai) során három főnek megfelelő létszámot foglalkoztatott teljes időben. E mutatónál is figyelembe véve mind a közvetlen, mind a közvetett hatásokat, becsléseink szerint, nemzetgazdasági szinten, 65 fő foglalkoztatását jelenti az Ördögkatlan Fesztivál. Ez egyben azt is jelenti, hogy 10 millió Ft fesztiválbevétel 1,0 fő teljes időben való foglalkoztatását generálja. Ugyanezt a mutatót csak a támogatásokra számítva 0,6 fő/millió Ft eredményt kapunk.

15. ábra: Az Ördögkatlan Fesztivál foglalkoztatási hatása

Forrás: Saját ábra

5. Összegzés, jövőbeni fejlesztési irányok

Tíz évvel ezelőtt az eredeti rendező három falu lakossága vegyes érzelmekkel fogadta az első Ördögkatlan megrendezését (harmada szerint a többség örült, 40% szerint vegyes volt a fogadtatás, volt, aki örült, volt, aki nem). Tíz év után a kép sokkal pozitívabb; ma a falvak háromnegyede (76%) szereti a rendezvényt, közel fele egyenesen rajong érte. Az elutasítók aránya - akik nem szeretik, vagy akiket nem érdekel a fesztivál - mindössze 6%. Az idősebbek között nagyobb a lelkesek aránya, mint a fiatalok között. A három falu lakosai közül a nagyharsányiak kedvelik a legjobban a Katlant, 85% szereti, míg a másik két faluban 65% ez az arány. A Katlan kedveltségének legfőbb okai egy-egy lakos jellemző megfogalmazásában a következők: „Nekünk helybe hozzák a kultúrát, nekünk csak ki kell menni a központba.” „A magyar falvakra jellemző fásultságot feloldja, és helybe hozza a szórakozás lehetőségét.” „Felélénkül a falu gazdaságilag és érzelmileg is.”

A falvak lakosainak túlnyomó többsége (90%) büszke arra, hogy a lakóhelyükön kerül megrendezésre az Ördögkatlan fesztivál. A helyiek fele azzal is egyetért, hogy a fesztivál

összekovácsolja a helyi közösséget. A többség érzékeli a fesztivál kedvező gazdasági hatását, hogy nő a szálláshelyek száma (90%) ill. több a munkalehetőség (60%). A Katlant ért kritikák többsége a megnövekedett zaj, kosz és forgalom okozta kellemetlenségekre vonatkozik, de összességében csak kevesen (5-10%) érzik ezeket a tényezőket nagyon zavarónak. A kisharsányiak látják a legtöbb negatív környezeti hatást (zaj, rongálás, kosz, sok ember), a gazdasági előnyöket (több szálláshely, több munkalehetőség) a nagyharsányiak említik a legnagyobb arányban, de köztük található a legtöbb fesztiválra büszke lakos is. Legtöbben (17%) konkrétan egy-egy zenekart, vagy általában jobb előadókat szeretnének látni. Az óhajok másik csoportja az infrastruktúra fejlesztésére vonatkozott (11%), elsősorban a parkolással kapcsolatban ötleteltek.

A közönség több mint felét a főváros (45%) és vonzáskörzete (7%) adja. A Baranya megyeiek aránya 20%, az ország többi részéből érkeznek a látogatók 27%-a. A külföldiek aránya kb. 2-3%. A fesztivál helyben készül, de a közönségnek csak kis részét alkotják a helyiek, igaz ez a kis létszám a négy-öt rendező település lakosainak kb. 15-20%-át jelenti. A környező nagyobb városokból a pécsiek képviseltetik magukat a legnagyobb arányban, Villányból, Harkányból és Siklósról kevés ember érkezik.

A személyes ajánlás (86%) és az internet (40%) a leggyakoribb információ forrás a fesztivállal kapcsolatban, amely a látogatók tájékozódását meghatározza, ugyanakkor a hagyományos média szerepe elenyésző. A közönség kb. egyharmada először, 40%-a már legalább negyedszer látogatott a fesztiválra. Egy fesztivállátogató átlagosan háromszor kereste fel eddig az Ördögkatlant. A Baranya megyei lakosok látogattak legtöbbször a fesztiválra, átlagosan ötször. Ez a magas átlag abból is adódik, hogy a stáb tagjai közül is sokan Baranya megyeiek. A bérletesek és a közreműködők átlagosan közel öt, a jegyesek átlagosan 2-3 napot töltenek a fesztiválon.

A Katlanra érkezők általában nagyobb társasággal látogatnak a fesztiválra: a legjellemzőbb, hogy 3-5 fős családok/társaságok érkeznek (41%). Mindössze 4% érkezett egyedül. A közönség közel egytizede érkezik egy vagy több 14 év alatti gyermekkel. Az Ördögkatlan közönségének 40%-a volt 2017-ben más fesztiválon is, de 60%-a csak az Ördögkatlanra látogatott el.

A túlnyomó többség elégedett a jegyek és a bérletek árával. Szinte egyáltalán nem akadt olyan fesztiválózó, aki ne tartaná elfogadhatónak a bérletek árát. 5% szerint a bérlet ár rendben, de a napi jegy drága. A közönség közel fele (45%) hajlandó lenne pár száz forintot (jellemzően 500 Ft) adni, ha biztosra vehetné, hogy bejuthatna egy-egy színházi előadásra. Valamivel többen vannak azok, akik nem szeretnének fizetni a színházjegyekért (55%). A jegyvásárló

mobil applikációt a közönség több, mint fele (57%) letöltötte: legnagyobb arányban a bérletesek (65%), legkevesebben a napijegyesek (25%). Az applikációt a teljes közönség 10%-a tudta jegyvásárlásra használni, 46% letöltötte, de különböző okok miatt nem tudta használni. A közönség egyötöde azért nem töltötte le, mert nem is akarta használni, nem volt rá szüksége, 10% pedig technikai okok miatt nem töltötte le (nincs okos telefonja, vagy technikai akadálya volt a letöltésnek).

A fesztivállal a többség nagyon elégedett, átlagosan 4,6 osztályzattal értékelték a rendezvényt összességében (1-5 skála). A fesztivállal legjobban azonosuló közreműködők a legelégedettebbek, őket a bérlettel érkezők követik, majd a napijegyesek. A sort a helyi bérletesek zárják. A látogatók a higiénéjával, vendéglátás áraival és az infrastruktúrával (tömegközlekedés, parkolás) voltak a legkevésbé elégedettek. Az Ördögkatlan leginkább a programok mennyiségével és színvonalával vívja ki a közönség elégedettségét. A fesztivál leggyengébb pontja továbbra is a sorszámosztás (28%). Szorosan mögötte a buszközlekedés hiányosságait tették szóvá a legtöbben (22%). Minden ötödik fesztiválozó, vagy még több, vagy más koncertet, valamint több színházi előadást szeretne.

Legtöbben, túlnyomó fölényben minden más programnál, a színházi előadásokért rajonganak (73%). A különböző fajta koncerteket 40-50%, de a beszélgetéseket is több, mint egyharmad említette. Egyes programtípusok kedveltsége összefügg az életkorral, de vannak olyanok is, melyek kortól függetlenül, hasonló arányban kedveltek a korcsoportokban (cirkusz, kiállítások, jazz-világzene és könnyűzenei rock koncertek). Legtöbben (40%) a családias, szeretetteljes hangulatot, a jó fej közönséget említették egyedi jellemzőként. A magas minőséget, a sok színvonalas programot, valamint a táj, a környezet adta sajátos atmoszférát is közel hasonló 20-20% hangsúlyozta.

6. Források

MFSZ (2019) Ördögkatlan Fesztivál – Magyar Fesztiválregisztrációs és Minősítési Program.

Letöltés helye:

http://fesztivalregisztracio.hu/index.php?list_from=0&order_column_number=2&order_type=desc&search_string=%C3%96rd%C3%B6gkatlan&modul=minositett Letöltés

időpontja: 2019. 12. 27.

Ördögkatlan (2019) Ördögkatlan Fesztivál – A Katlan. Letöltés helye:

<http://www.ordogkatlan.hu/p/a-katlan.html> Letöltés időpontja: 2019. 12. 27.